

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อมุ่งศึกษาปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยนำเสนอขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้ต่อไป

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการสร้างเครื่องมือ
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 176 โรงเรียน จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 176 คน ครูผู้สอน จำนวน 2,072 คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2,292 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2,352 คน รวมทั้งสิ้น 6,892 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 ปีการศึกษา 2547 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ R.V. Krejcie และ D.W. Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 43) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 495 คน ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 52 คน ครูผู้สอน จำนวน 104 คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 104 คน และนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 235 คน จากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) มีขั้นตอนดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.2.1 สุ่มอย่างง่าย โดยแยกตามขนาดโรงเรียน จากโรงเรียนทั้งหมด 176 โรงเรียน โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 30 ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 52 โรงเรียน จำแนกตามขนาดดังต่อไปนี้

- 1) โรงเรียนขนาดเล็ก 136 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 40 โรงเรียน
- 2) โรงเรียนขนาดใหญ่ 40 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 12 โรงเรียน

1.2.2 ผู้บริหารเลือกโรงเรียนละ 1 คน จากโรงเรียนที่สุ่มได้ทั้งหมด 52 โรงเรียน ตามรายละเอียดในข้อ 2.2.1-2.2.2 ได้ผู้บริหาร จำนวน 52 คน

1.2.3 กำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากประชากรเพื่อให้ได้จำนวน 443 คน ดังต่อไปนี้

- 1) ครูผู้สอน กำหนดสัดส่วนได้ 104 คน
- 2) กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดสัดส่วนได้ 104 คน
- 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 10 ได้ 235 คน

1.2.4 กำหนดสัดส่วนครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามขนาดโรงเรียน

- 1) ครูผู้สอน จำนวน 104 คน

1.1) โรงเรียนขนาดเล็ก 40 โรงเรียน กำหนดโรงเรียนละ 2 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน

1.2) โรงเรียนขนาดใหญ่ 12 โรงเรียน กำหนดโรงเรียนละ 2 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 24 คน

- 2) กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดสัดส่วนได้ 104 คน

2.1) โรงเรียนขนาดเล็ก 40 โรงเรียน กำหนดโรงเรียนละ 2 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน

2.2) โรงเรียนขนาดใหญ่ 12 โรงเรียน กำหนดโรงเรียนละ 2 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 24 คน

- 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 10 ได้ 235 คน

ตาราง 8 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำนวนตามขนาดโรงเรียน

สถานภาพ	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน		นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	โรงเรียนละ 2 คน	24 คน	โรงเรียนละ 2 คน	โรงเรียนละ 2 คน	ประชากร	ร้อยละ 10
ขนาดโรงเรียน								
ขนาดใหญ่	40	12	12	24	12	24	679	67.9
ขนาดเล็ก	135	40	40	80	40	80	1673	167.3
รวม	176	52	52	104	52	104	2,352	235

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับที่ 2 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 ตามขอบเขตการวิจัย 3 ด้าน ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Type) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ฉบับที่ 1 มีจำนวน 42 ข้อ และฉบับที่ 2 มีจำนวน 37 ข้อ ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอน
2. การจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมโดยตรง
3. การบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Questionnaires) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

3. วิธีการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับดังนี้

- 3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน
- 3.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 63-70)
- 3.3 สร้างแบบสอบถามที่ได้จากการศึกษาตามข้อ 3.1, 3.2
- 3.4 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จตามข้อ 3.3 เสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.5 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุง ตามที่คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอแนะ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจพิจารณาความถูกต้อง ความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา และการใช้ภาษาโดยมีผู้เชี่ยวชาญดังนี้

3.5.1 นางพรทิพย์ สามารถ วุฒิ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกเจริญ อำเภอสหพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พิจารณาเครื่องมือ และโครงสร้างทางเนื้อหา

3.5.2 นายวีรศักดิ์ คอนละคร วุฒิ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) อาจารย์ 1 ระดับ 5 หัวหน้างานวัดผลการศึกษา โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาล นครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พิจารณาเครื่องมือตามหลักการวัดผลและประเมินผล

3.5.3 นางนวลอนงค์ สุวรรณเรือง วุฒิ กศ.ม. (ไทยคดีศึกษา) ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พิจารณาเครื่องมือ และตรวจสอบส่วนทางการ ใช้ภาษา

3.6 ปรับแก้แบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว เสนอต่อ คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะ จัดพิมพ์แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวน 50 ฉบับ แล้วหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ค่าความ เชื่อมั่น .95 ฉบับที่ 2 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ค่าความเชื่อมั่น .92

3.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองและหาคุณภาพแล้ว มาปรับปรุงแล้วจัดพิมพ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยจะดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

4.1 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 นำหนังสือขอความร่วมมือและแบบสอบถามไปยังบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งนัดหมายเวลาในการเก็บแบบสอบถาม โดยส่งและรับคืนด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้คืนมา

5.2 ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยกำหนดค่าน้ำหนักหรือคะแนน ออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งกำหนดค่าคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99)

ระดับปัญหามากที่สุด ตรวจสอบให้ 5 คะแนน

ระดับปัญหามาก ตรวจสอบให้ 4 คะแนน

ระดับปัญหาปานกลาง ตรวจสอบให้ 3 คะแนน

ระดับน้อย ตรวจสอบให้ 2 คะแนน

ระดับน้อยที่สุด ตรวจสอบให้ 1 คะแนน

5.3 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องมือโครคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW (Statistical Package for the Social Sciences for Windows) Version 11 ดังนี้

5.3.1 วิเคราะห์ระดับปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ในโรงเรียนที่เปิดสอนไม่เกินช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำไปแปลผล โดยถือเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 100) ดังนี้

4.51-5.00 ระดับปัญหา มากที่สุด

3.51-4.50 ระดับปัญหา มาก

2.51-3.50 ระดับปัญหา ปานกลาง

1.51-2.50 ระดับปัญหา น้อย

1.00-1.50 ระดับปัญหา น้อยที่สุด

5.3.2 เปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 ตามขนาดของโรงเรียน โดยใช้ t-test (Independent Sample)

5.3.3 เปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 ตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง โดยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว F-test (One way ANOVA) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการ LSD (Least Significance Different) ต่อไป

5.3.4 แนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 ทั้ง 3 ด้านตามกรอบแนวคิด นำเสนอโดยการจัดหมวดหมู่ แล้วหาความถี่เพื่อจัดอันดับความถี่จากมากไปหาน้อย

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 ร้อยละ (Percentage)

6.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

6.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.4 สถิติที่ใช้เพื่อการทดสอบสมมุติฐาน โดยคำนวณโดยใช้เครื่องมือคอมพิวเตอร์ ด้วยโปรแกรม SPSS / FW Version 11 ดังนี้

6.4.1 ทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก โดยใช้ t-test (Independent Sample)

6.4.2 ทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาระหว่างสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One way ANOVA) และเมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการ Scheffe'

$$F = \frac{MSA}{MSE}$$

MSA แทน คือค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองระหว่างกลุ่ม

MSE แทน ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองภายในกลุ่มหรือความคลาดเคลื่อน

$$\alpha_L^2 = MSE \left(\sum_{j=1}^k \frac{(c_j)^2}{n_j} \right)$$

เมื่อ MSE แทน ค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อน

C_j แทน ค่าคงตัวที่คูณกับค่าเฉลี่ยที่ j และ n_j แทน จำนวนข้อมูลในกลุ่ม